

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν ἑρῶν ἡρῶν διηρησίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΚΛΗΡΩΤΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμῆς 100. Ἐξέμνητος δραχ. 55. Τρίμηνας δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατριμ. 50.— Ἀμερικῆς δολάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει τῶν ἑλλων Κρατῶν δολάρια 10.

*Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ἘΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ Τ.Ω. 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

*Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουσι τὴν 1ην οἰουθήμετου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

*Ὁδὸς Ἐβριπίδου ἁριθ. 42, κατὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 3τος

Ἐν Ἀθήναις 6 Ἀπριλίου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 18

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ἈΜΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΗΣ ΝΤΑΛΑΣ

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

— Αὐτὴ ἡ μικρὴ εἶναι ἀνυπόφορη ! Ἡ θὰ τὴ διώξετε, μαντζαζέλ Φατμέ, ἢ θὰ φύγω ἐγὼ !

Τὴν ἀξίωση αὐτὴ τὴν πρόβαλε ἡ γαλλίδα γκυβερνάντα ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ποὺ μπήκε στὸ διαμερίσμα τους ἡ μικρὴ Ντάλα. Γιατί δσο τὴ συμπαθήσε ἐξαρχῆς ἡ κυρὰ τῆς, — ἡ Φατμέ, ἡ κόρη ἐνδὲς πασαῦ, — τόσο τὴν ἀνυπάθησε ἐκείνη ἡ γριά κακίστρα, ἡ στριμένη καὶ ζηλιάρα.

Τὴ τῆς ἔκανε τὸ μωρειδερό κοριτσάκι μὲ τὰ σγουρὰ πικρὰ μαλλιά; Τίποτα, ἀπολύτως ! Ἦταν τόσο καλὸ, τόσο ἡμερο τὸ φτωχὸ πλάσμα ! Ἀλλὰ ἡ γκυβερνάντα δὲν μπορούσε νὰ τὴ βλέπη, πρῶτο γιατί ἦταν ἡμορφη καὶ συμπαθητικὴ, καὶ ἔπειτα γιατί ἔβλεπε τὴν περὶφανὴ Φατμέ νὰ καταδέχεται νὰ τῆς μιλά, νὰ παίξῃ μαζί τῆς, καὶ κάπου-κάπου νὰ τῆς κἀνν χάδια.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς καὶ ἡ κόρη τοῦ πασαῦ δὲν ξεχώριζε τὴ Ντάλα ἀπὸ ἕνα σκυλάκι ἢ ἀπὸ ἕνα γατάκι. Τὴν ἀγαποῦσε καὶ αὐτὴν ὅπως ἀγαποῦσε τὰ ζωντανὰ τῆς. Δὲν κοίταζε τὴν ψυχὴ τῆς, οὔτε φανταζόταν κἀν πὼς ἡ μικρὴ Ντάλα εἶχε ἀνθρώπινη ψυχὴ. . . Αὐτὸ ὅμως δὲν μπορούσε νὰ τὸ καταλάβῃ ἡ μαντάμ Μερσιέ. Ἐνόμιζε πὼς ἡ «ἀραπίνα», καθὼς τὴν ἔλεγε, τῆς ἔπαιρνε ἕνα μέρος ἀπὸ τὴν ἀγάπη ποὺ τῆς χρωστοῦσε ἡ μαθήτρα τῆς. Καὶ ζήλευε φοβερά.

— Ἡ αὐτὴ θὰ φύγῃ ἢ ἐγὼ ! ἔλεγε.

— Οὐτ' ἐσοῦ, οὔτε ἡ Ντάλα ! τῆς ἀπαντοῦσε ἡ Φατμέ. Σὰς ἀγαπῶ καὶ τίς δυὸ, σὰς θέλω καὶ τίς δυὸ, λοιπὸν θὰ μείνετε καὶ οἱ δυὸ !

— Μά, μαντζαζέλ . . .

— Δὲν ἔχει μά ! Αὐτὸ ποὺ εἶπα !

*Ἦταν αὐταρχικὴ ἡ κόρη τοῦ πασαῦ.

*Ὁ Βάλιας πλησίασε μὲ τὴ βάρκα του. (Σελ. 208, στ. α'.)

σεραί, δὲν θὰ μπορούσε : ἡ Φατμέ θὰ τὴν κρατοῦσε μὲ τὸ στατιό. Μὰ δὲν ἤθελε κίβλα. Δὲν ἦταν τρελὴ ν' ἀφήσῃ «γιατὸ φύλλον πῆδημα» τὴ λαμπρὴ τῆς θέση. Φοβέριζε μόνο. Καὶ βλέποντας πὼς ἡ φοβέρα τῆς δὲν περνοῦσε, σκέφθηκε νὰ μεταχειρισθῇ ἄλλα μέσα, γιὰ νὰ μεταδώσῃ στὴν ἴδια τὴ Φατμέ τὴν ἀντιπάθειά τῆς γιὰ τὴ Ντάλα.

Μιά μέρα τῆς ἔφαγε κρυφὰ ἕνα γλυ-

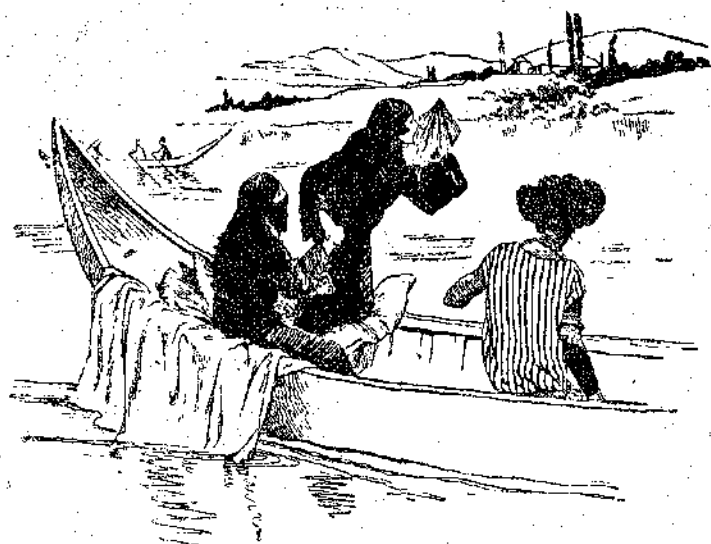
κό, ποὺ τὸ εἶχε φυλαγμένο «γιὰ ὕστερα» καὶ εἶπε πὼς εἶδε τὴ Ντάλα νὰ τὸ τρώῃ. Ἡ Φατμέ ὅμως, ἀν καὶ τὸ πίστεψε, δὲν ἐθύμωσε καθόλου. Ζήτησε μόνο ἕνα ὄμοιο γλυκὸ ἀπ' τὴν κουζίνα. Καὶ ἐπειδὴ τῆς εἶπαν πὼς εἶχε τελειώσει, παρήγγειλε ἕνα ὀλίκερο ταψὶ γιὰ τὸ βράδυ.

Ἵστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, βρέθηκε σχισμένος ἕνας θαυμάσιος φερετζές τῆς Φατμῆς, τοῦλίνας, χρυσοκεντημένος. Ποιὸς τὸν ἔσχισε ; Ἡ Ντάλα ! Τοῦ κάκου ἔκλαψε ἡ μικρὴ καὶ ὀρκίστηκε πὼς ἦταν ἀθώα. Ἡ Φατμέ πάλι τὸ πίστεψε. Ἀλλὰ καὶ πάλι δὲν ἐθύμωσε μὲ τὴ Ντάλα περισσότερο ἀπ' ὅσο θὰ θύμωνε μὲ τὸ γατάκι τῆς, ἀν τῆς ἔσχίσε μὲ τὰ νυχάκια του τὸν φερετζέ. Ἔστειλε μόνο καὶ ἀγόρασε ἕναν ἄλλο ἀκόμα ὀραιότερο.

Ἡ γριά Γαλλίδα λυσοῦσε. Καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς αὐτὴ τὴ φορὰ θάφτανε στὸ σκοπὸ τῆς, καταχώνιασε τὸ ὀραιότερο διαμαντένιο δαχτυλίδι τῆς Φατμῆς. — Ποιὸς τὸ πήρε ; — Ἡ ποιὸς ἄλλος ἀπ' τὴ Ντάλα;

Ἡ Φατμέ χάλασε τὸν κόσμον νὰ βρῇ τὸ δαχτυλίδι τῆς. Ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτα σὲ κανένα. Γιατί βέβαιη πὼς ἡ μικρὴ ἀνῆξερη, παίζοντας μὲ τὴ «γυάλινη χάντρα», τῆς τόχε πετάξει κάπου, φοβόταν νὰ πῆ πὼς χάθηκε ἕνα πράγμα τόσο μεγάλῃς ἀξίας, μὴν τιμωροῦσαν τὴ Ντάλα σκληρὰ. Ὡστόσο, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἡ συμπαθειά τῆς στὴ μικρὴ τῆς δουλίτσα σὰ νὰ εἶχε ἀρχίσει νὰ λιγοστεύῃ. . .

Γιατί τίποτ' ἄλλο ἀπὸ μιὰ δουλίτσα τοῦ χαρμισοῦ δὲν ἦταν ἡ μικρὴ Ντάλα.

«Η Φατιμέ έβγαλε τὸ φερετζέ της...» (Σελ. 206, στ. β')

«Η Φατιμέ τὴν εἶδε κατὰ τύχη μιὰ μέρα στὸ διαμέρισμα τῆς μητέρας της, τὴν πρόσεξε, τῆς ἄρεσε καὶ τῆς τὴν πήρε. Ἀπὸ τότε ἡ Ντάλα τὴν ἀκολουθοῦσε σὰν τὴ σκιά της. Τὸ μικρὸ μαυριδερὸ κοριτσάκι μὲ τὰ σγουρὰ, φουντωτὰ μαλλιά, ποὺ δὲν φοροῦσε παρά ἓνα τσίτινο φουστανάκι κι' ἓνα γιορντάκι στὸ λαιμὸ ἀπὸ ψεύτικα κοράλια, τὸ-βλεπε πάντα δίπλα ἢ στὰ πόδια τῆς κρινόλευκης Φατιμῆς μὲ τὰ μεγάλα μαύρα μάτια. Ἡ κυρὰ ἦταν τότε δεκαεπτὰ χρονῶν ἢ δουλίσσα μόλις ἔντεκα.

Τὰ τελευταῖα χρόνια, ἡ ζωὴ στὸ χαρέμι ἔκεινο, — βίως καὶ σ' ἕλα σχεδὸν τὰ χαρέμια τῆς μεγάλης ἐκείνης τούρκικης πόλης, — εἶχε ἀλλάξει σύμφωνα μὲ τίς «νέες ιδέες». Ὁ φερετζές δὲν εἶχε λείψει ἀκόμα, — ἓνας λεπτὸς φερετζές ποὺ σκέπαζε τὸ μισὸ πρόσωπο γιὰ τὸν τύπο, — τὸ κοριτσὶ ὅμως τοῦ πιάσῃ ἀνατρεφόνταν εὐνοπαίκα, εἶχε γαλλίδα γκουβερνάντα, διάβαζε γαλλικὰ μυθιστορήματα, ἐπαίξε πιάνο, κι' ἔβγαине ἔξω μὲ τὴ συνοδεία του, ἐλεύθερο νὰ πηγαίη ὅπου θέλει.

Ἡ Φατιμέ προτιμοῦσε συνήθως τίς θαλασσινὲς ἐκδρομὲς καὶ φυσικά, ἐκτός ἀπὸ τὴν κυρία Μερσιέ, γαιμένη κι' αὐτὴ σὰν τούρκισσα, ἐπαίρνε πάντα μαζί της καὶ τὴ Ντάλα. Ἡ δουλίσσα ὅμως ἔβγαине ἔξω ἀσκέπαστη καὶ ξεσκούφωτη. Μόνον ποὺ φοροῦσε ἓνα καλύτερο φουστανάκι, καὶ τὰ αἰώνια κοράλια στὸ λαιμὸ.

Ἔτσι καὶ τὴ μοιραία ἐκείνη ἡμέρα. Ἡ Φατιμέ μὲ τὴ συνοδεία της πῆγε Ἴσια στὴν προκουμαία. Ὁ Βάλλιας, ὁ νέος βαρκάρης ποὺ τὸν εἶχε ταχτικὸ, πλησίασε μὲ τὴ βάρκα του στὴν ἐξέδρα. Οἱ τρεῖς ἐκείνες μπηγαν μέσα, κι' ὁ βαρκάρης διατάχθηκε νὰ τίς πάη ὡς τὸν Τσεσμέ.

Τὸ χωριὸ αὐτὸ ἦταν στὴν ἀπέναντι ὀ-

καίγια, βαποράκια, διασταυρωνόνταν. Ὁ Βάλλιας ὅμως ἦταν γυμνασμένος σ' αὐτὸ τὸ «δρόμο μετ' ἐμποδίων» καὶ τ' ἀπόφευγε ἕλα χωρὶς νὰ λιγοστεύη τὴ γρηγοράδα του. Γιατί ἀλήθεια, ἡ βάρκα του μὲ τίς μητερές κι' ἀψηλὲς ἄκρες ἔτρεχε σὰ σάλτα.

Πολὺ διασκέδαζε τὴ Φατιμέ ὁ περιπατος αὐτός. Κοίταζε δλόγυρα τίς πράσινες ὄχθες μὲ τὰ σπιτάκια, τὰ τζαμά καὶ τοὺς μιναρέδες, ποὺ ἔφαιγαν ἢ πλησίαζαν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ξεχνᾷ καὶ τὰ διάφορα πλεούμενα ποὺ περνοῦσαν πλάι τῆς ἢ μπροστά της. Ὅλα τῆς φαινόταν καινούργια, πρωτόφαντα, ἐνῶ τὰ εἶχε ἰδεῖ τόσες φορές. Ἦταν ὀλη χαρὰ. Δὲν μπορούσε νὰ καθήσῃ στὴ θέσῃ της. Κάθε τόσο σηκωνόταν μέσα στὴ βάρκα, μιὰ στιγμὴ ἔβγαλε καὶ τὸ φερετζέ της, γιὰ ν' ἀνασαίη πιὸ ἐλεύθερα καὶ νὰ κοιτάζῃ καλύτερα.

Ἡ Μαντάμ ὅμως δὲν κοινοῦταν καθόλου. Αὐτὴ ἦταν πάντα φοβισμένη μέσα στὴ βάρκα. Κι' ἀπὸ τὴ θέσῃ της, πότε ἄπλωνε τὸ χέρι καὶ τραβοῦσε τὴν ὄρθια Φατιμέ γιὰ νὰ ξανακαθήσῃ, πότε μάλωνε τὴ Ντάλα καὶ τῆς φώναζε νὰ κάθεται φρόνιμα, ἐνῶ τὸ κακόμοιρο δὲν ἔκανε καμμιά ἀταξία. Ἡ κακὴ γριά δὲν μπορούσε νὰ ξεχάσῃ τὸ μῖσος της γιὰ τὴ μικρὴ εὐνοούμενη, καὶ τὴ λύσσα γιὰ τὴν ἀποτυχία τῶν τεχνασμάτων της. Μὰ κι' ἡ Ντάλα δὲν καλόβλεπε τώρα πιά τὴν γκουβερνάντα. Εἶχε καταλάβει τίς ἐχθρικές της διαθέσεις, κι' ἐπειδὴ ἤξερε πῶς οὔτε τὸ γλυκὸ εἶχε φάει αὐτὴ, οὔτε τὸν φερετζέ εἶχε σχίσει, οὔτε τὸ διαμάντι εἶχε κλέψει, μάντευε πῶς ὅλ' αὐτὰ τὰ εἶχε κάνει ἡ «Μαντάμ» γιὰ νὰ τὴν ἐνοχοποιήσῃ. Κι' ἡ ἀθώα παιδικὴ ψυχὴ της, γιὰ πρώτη φορά, αἰσθανόταν τὴν ἔχθρα καὶ τὴν ἐπιθυμία τῆς ἐκδίκησης. Σώπαινε δταν τὴ μάλωνε ἢ κυρία Μερσιέ,

μ' ἀπὸ μέσα της τὴν καταριόταν: «Κακοχρονονάχης! Νάπεφτες τώρα στὴ θάλασσα καὶ νὰ πνιγῶσουν!...»

Τὴ παράξενο πρᾶγμα! Ὁ Βάλλιας πῶς ὁ μεγάλος Ἀλλάχ ἄκουσε τὴ μικρὴ ἀδικημένη καὶ θέλησε νὰ τῆς κἀνῃ τὴν ἐπιθυμία.

Ἐνα βαποράκι, πολὺ γοργακίνητο, περνοῦσε, ἀκολουθώντας μιὰ γραμμὴ ὀλωσιδίου κάθεται πρὸς ἐκείνη ποὺ ἀκολουθοῦσε ἢ βάρκα. Ὁ Βάλλιας ἐνόμισε πῶς θὰ πρόφτανε νὰ τὸ προσπεράσῃ κι' ἔβαλε ὄλη του τὴ δύναμη. Ἀλλὰ γελᾷ στήκε. Ἀλήθεια, τὰ δυὸ πλεούμενα, ὄταν διασταυρώθηκαν, δὲν τρακάρησαν. Ἡ βάρκα ὅμως δὲν πρόφτανε ν' ἀπομακρυνθῇ κι' ἀπὸ τὴν ἀύλακα ποὺ ἀνοίγε τὸ βαπόρι. Βρέθηκε μέσα στὴ δίνη. Καὶ στὴ στιγμὴ ἀναποδογυριστήκε!

Φατιμέ, μαντάμ-Μερσιέ, Ντάλα καὶ Βίλλιας βρέθηκαν στὴν ἀφρισμένη θάλασσα. Ἡ Φατιμέ ἤξερε λίγο κολυμπί. Ἡ Ντάλα κολυμποῦσε σὰ δελφινάκι. Ὁ Βάλλιας τὸ ἴδιο. Ἡ Γαλλίδα ὅμως δὲν ἤξερε καθόλου.

— Τὴ Μαντάμ! πιάσε σὺ τὴ Μαντάμ! φώναξε ἀμέσως ἡ Φατιμέ τῆς Ντάλας.

Ὁ Βάλλιας ἄρπαξε τὴ Φατιμέ. Ἡ Ντάλα ἔπρεπε τώρα νὰρπάξῃ, νὰ βοηθήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὴν γκουβερνάντα.

Ἀλλὰ τὸ συλλογίστηκε... Αὐτὴ, ποὺ πρὸ μίας στιγμῆς εὐχάταν νὰ πέσῃ στὴ θάλασσα ἢ κακὴ γριά, θὰ τὴν ἔσωζε τώρα ποὺ τὴν ἔρριξε ὁ Ἀλλάχ; Ὁχι! θὰ τὴν ἄφινε νὰ πνιγῇ ὅπως τῆς ἀξίζε!

Καὶ καμώθηκε πῶς δὲν τὴν ἔβρισκε στὴν παραζάλη της, ἢ πῶς δὲν μπορούσε νὰ τὴν πιάσῃ. Μιὰ στιγμὴ ὅμως ποὺ τὴν εἶδε νάνεβαίνῃ ἀπάνω σὰν φλόγια, τὸ μετάνουωσε, τὴ λυπήθηκε, τὴν ἔ-

«Ἀπὸ τὸν γειτονικὸ μιναρέ, ὁ μουεζίνης καλοῦσε τοὺς πιστοὺς νὰ προσευχηθοῦν...» (Σελ. 207, στ. α')

φτασε μὲ δυὸ πλεξιές καὶ τὴν ἔπιασε. Μὰ ἦταν, φαίνεται, ἀργά. Ἡ μαντάμ-Μερσιέ εἶχε πιεῖ πολὺ νερὸ. Κι' ἐνῶ ὁ Βάλλιας ἀνέβαζε στὸ βαποράκι, ποὺ εἶχε σταματήσει, τὴ Φατιμέ ὀλοζώνταν, ἢ Ντάλα, πῶσω τους, ἔσερνε ἓνα ἀναίσθητο κορμί.

Τοῦ κακοῦ δοκίμασαν στὸ βαπόρι νὰ τὴ συνεφέρουν. Ἡ γριά δὲν ξανάνοιξε τὰ μάτια της, δὲν ξανάδωσε τὸ παραμικρὸ σημεῖο ζωῆς. Ἦταν νεκρὴ.

Ἡ μικρὴ Ντάλα ἦταν ἀπαρηγόρητη. Κανένας στὸ σεράϊ δὲν λυπήθηκε τὴν γκουβερνάντα περισσότερο ἀπὸ τὴ δουλίσσα τῆς Φατιμῆς. Γιατ' εἶχε τὴν ἰδέα πῶς αὐτὴ τὴν εἶχε σκοτώσει. Πρῶτα μὲ τὴν κατάρρα ποὺ τῆς ἔδωσε, ἔπειτα γιὰτί δίστασε νὰ τὴν πιάσῃ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ.

Ὅσο κι' ἂν τὴ μισοῦσε, ὄσα κακὰ κι' ἂν τῆς εἶχε κάνει, ἡ μικρὴ Ντάλα συλλογίζετο τώρα πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ πνιγῇ. Τὸ κάτω-κάτω τί ἀνάγκη εἶχε; Μήπως ἢ κυρὰ της ἄκουγε τὴν γκουβερνάντα; Ἄν ἢ ἀγάπη της εἶχε λιγοστεύει, πάλι μὲ τὸν καιρὸ θὰ μεγάλωνε. Ἐπειτα, μπορούσε νάηαι καὶ βέβαιη πῶς τὸ διαμαντένιο δαχτυλίδι τὸ εἶχε πάρει πραγματικῶς ἢ κυρία Μερσιέ; Κι' ἂν τὸ κλεψὲ κανένας ἄλλος; ἂν χάθηκε κατὰ τύχη;

Αὐτὰ συλλογίζετο τώρα ἡ Ντάλα. Κι' ἔβρισκε τὸ ἁμάρτημά της πολὺ μεγάλο, εἶχε χάσει ὄλη τὴν εὐθυμία, ἔμενε ὄρες ἀκίνητη, σιωπηλὴ, καὶ ὄταν δὲν τὴν ἔβλεπε κανένας, ἔκλαιγε πικρά.

Μιὰ μέρα, ποὺ ἡ κυρὰ της τὴν ἔπιασε νὰ κλαίῃ, τὴ ρώτησε μ' ἐπιμονὴ τί ἔχει.

— Θυμάμαι τὴ Μαντάμ... φθόβρισε μόνο ἡ μικρὴ.

— Ὁ, καίμην, δὲ βαριέσαι! τῆς εἶπε ἡ Φατιμέ. Ἦταν γραφτὸ της νὰ πεθάνῃ, τελείωσε. Ἐπειτα ξέρεις καλὰ πῶς ἔσένα δὲ σὲ χώνευε. Δὲν εἶναι καλύτερα τώρα ποὺ γλύτωσες ἀπὸ δαύτη;

Ἡ Ντάλα κούνησε τὸ κεφάλι τῆς ἀόριστα. Κάτι θέλησε νὰ πῇ, μὰ δὲν μπόρεσε. Καὶ τὰ δάκρυά της ξανάρχισαν νὰ τρέχουν ποτάμι.

— Περιέργο! εἶπε ἡ Φατιμέ. Ἡ κατὶ ἄλλο θὰ ἔχης ἐσὺ, ἢ εἶσαι ἀλλόκοτο πλάσμα.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἀπὸ τὸν γειτονικὸ μιναρέ, ἀκούστηκε ἢ μελωδικὴ φωνὴ τοῦ μουεζίνη, ποὺ καλοῦσε τοὺς πιστοὺς νὰ προσευχηθοῦν στὸν Ἀλλάχ.

Ὁ φωνὴ αὐτὴ ἀντήχησε βαθιὰ στὴν ψυχὴ τῆς Ντάλας. Τῆς φάνηκε πῶς ὁ ἴδιος ὁ Ἀλλάχ τῆς μιλοῦσε ἀπὸ ψηλά καὶ τῆς ἔλεγε νὰ ἐξομολογήθῃ τὸ ἁμάρτημά της καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν τιμωρία της.

Κλαίγοντας, τὰ εἶπε ὄλα, ὄλα, τῆς Φατιμῆς. Καὶ στὸ τέλος γονάτισε καὶ φώναξε:

— Σκοτώστε με! πνίξτε με καὶ μένα! βάλτε με στὴ φυλακὴ! Μοῦ ἀξίζει! Καὶ δὲς του νὰ κλαίῃ ἢ μικρὴ Ντάλα... Ἀλλὰ μὲ μεγάλη τῆς ἐκπλήξη εἶδε τὴν κυρὰ της νὰ γελάῃ, νὰ σκάζῃ ἀπὸ τὰ γέλια!

Μπᾶ! τί ἐσήμαινε αὐτὸ; Ἡ Φατιμέ δὲν εἶχε καρδιά, συνείδηση; Δὲν ἤξερε τί θὰ πῇ ἁμαρτία, τύψη, μετάνοια;

Ὁχι, ἡ Φατιμέ αὐτὰ τὰ ἤξερε πολὺ καλά. Ἀλλὰ ἤξερε καὶ κάτι ἄλλα, ποὺ ἢ μικρὴ Ντάλα δὲν τὰ εἶχε μάθει ἀκόμα. Καὶ χαϊδεύοντας τὸ σγουρὸ της πυ-

κνόμαλλο κεφάλι, ἢ κυρὰ τῆς τὰ εἶπε: — Σώπα, μὴν κλαῖς!... Τὴ Μαντάμ δὲν τὴν ἐπνίξες ἐσὺ. Ὅσο γρηγορὰ κι' ἂν τὴν ἔπιασες, θάταν ἄργα. Γιατί, καθὼς εἶπε ὁ γιατρός, μόλις ἔπεσε στὸ νερὸ, τῆς ἤρθε συγκοπή καὶ πέθανε. Καὶ νὰ σοῦ πῶ καὶ τὸ ἄλλο; Στὰ πράγματά της βρέθηκε καὶ τὸ δαχτυλίδι μου. Αὐτὴ ἢ συχωρεμένη τὸ εἶχε κρύψει γιὰ νὰ σοῦ κἀνῃ κακό. Ὡστε... παρηγορήσου.

Κι' ἡ μικρὴ Ντάλα παρηγορήθηκε...

KIMON AKIANE

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

Ι ΑΝΑΤΡΟΦΙΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

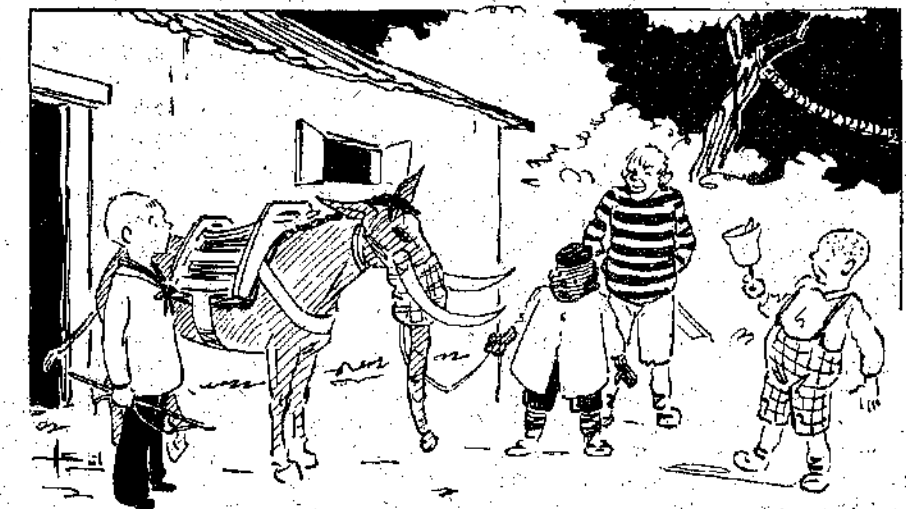
ΙΗ.

Καθὼς περνοῦσε ἀπὸ κοντὰ τους ἢ κρῶν γάτα τῆς Ἀγκύρας, ὁ Φῶκος, ὁ Κίτσος κι' ἡ Πελαγία εἶδαν πῶς στὸ λαιμὸ καὶ στὴν πλάτη ἦταν δεμένη μὲ κλωστές. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ ὑποπτευθοῦν τὸ τέχνασμα, τὰ κουτόπαιδα ἀπόρθησαν πολὺ καὶ φαντάστηκαν ἄλλα τῶν ἄλλῶν.

— Εἶδате, καλέ; εἶπε κρῶν ἢ ἔξυπνη Πελαγίτσα. Αὐτὴ ἢ γάτα δὲν εἶχε ἀγκυρα στὴν πλάτη, εἶχε ὅμως κλωστές ποὺ τῆς τύλιγαν ὄλο τὸ κορμί σὰ μιὰ μεγάλη κουβαρίστρα!

— Τίς εἶδα κι' ἐγὼ! φώναξε ὁ Κίτσος. Τί περίεργα ζῶα ποὺ βλέπει κανένας ἐδῶ-μέσα.

— Μὰ λέτε νὰ εἶναι κι' αὐτὴ γάτα τοῦ Θηριοτροφείου; ρώτησε ὁ Φῶκος.

— Σίγουρα! ἀποκοιδήκε ἢ Πελαγίτσα ποὺ τᾶξερε ὄλα. Καὶ θὰ τοὺς ἔφυγε. Θὰ εἶναι γάτα κλωστοφόρα ἢ κλωστοφόρα. Νὰ ἰδῆτε ποὺ ἂν τὴν πιάσουν καὶ μᾶς τὴ δείξουν ὕστερα, ἔτσι θὰ μᾶς τὴν ποῦν.

— Ναι, ναί! φώναξε ὁ Κίτσος, ποὺ φοβήθηκε πάλι μὴν τὸν ποῦν κουτό. Εἶναι γάτα... κλωστοφόρα!

Ἡ Πελαγίτσα ἐτοιμάστηκε νὰ τὸν κεραυνοβολήσῃ. Τί κουτό παιδί! Οὔτε τὴν ἀπλοῦστερη λέξῃ δὲν μπορούσε νὰ πῇ σωστά!... Ἀλλὰ δὲν πρόφτασε. Γιατί ἐκείνη τὴ στιγμὴ ξανάνοιξε ἢ πόρτα τοῦ σταύλου καὶ βγήκε ὁ Χρονάκης μὲ τὸ κουδούνι του.

Ἄρχισε νὰ τὸ χτυπᾷ καὶ νὰ ξεφαινόη σὰ δαιμονισμένος!

— Στὶς θέσεις σας!... στὶς θέσεις σας!... Ἡ παράσταση ξαναρχίζει!... Ἐρχεται ὁ Ἀρταξέρξης!... Κρυφὲς καὶ κύριοι! ἐτοιμαστῆτε γιὰ τὸν Ἀρταξέρξη!

Τὰ τρία χωριατόπουλα ἀνατρίχιασαν. Τί χαρὰ, τί περίεργα, τί συγκίνηση!... Ὁβλεπῶν ἐπιτέλους καὶ τὸν Ἀρταξέρξη, ποὺ μιλοῦσε γι' αὐτὸν τόσες μέρες ὄλο τὸ χωριὸ!

Καὶ νὰ τος! Ὁ βγῆ, βγαίνει, βγῆκε! Τί μεγάλος, τί ὄμορφος καὶ τί...

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
(Εθνικών-Αριστέων Γραμμάτων και Τεχνών)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

με στίχοι της δ. ΛΙΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Σπινέλια από το προηγούμενο —

Το Τέλειο όμως ο άνθρωπος δεν το φτάνει ποτέ, ούτε στην τέχνη του τραγουδιστή, ούτε σε καμιά άλλη τέχνη, σε τίποτα! Γι' αυτό η προσπάθεια για το κάθε τι που θέλει να μάθει, πρέπει να είναι ακατάπαυτη, αιώνια, και ποτέ να μην πη κανείς «τέμαθα και φτάνει!»

«Έτσι κι' η δοκιμή εκείνη, — όπως θα

Τότε γέλιασαν πού δυνατά. Κι' ο Πανάγαρης μου είπε:

— Αλήθεια, δεν είδες ακόμα πως είναι οι λάμπες και τα φανάρια εδώ;

«Όχι, δεν είχα ιδέα, δεν είχα προσέξει, Όλα εκείνα τα φώτα που έδλεπα στην Πάτρα, τα φανάρια των δρόμων, οι λάμπες των μαγαζιών, ένόμιζα πως έκαυγαν με λάδι ή με πετρέλαιο, σαν τα

μου! Πώς ήταν δυνατό να κάνη φως ένας αέρας;

— Μά γιατί, παιδί μου, μου είπε ο Πανάγαρης, σου φαίνεται τόσο παράξενο; Και το λάδι, και το πετρέλαιο στη λάμπα δεν εξατμίζεται, δεν γίνεται αέρας; κι' αυτός ο αέρας δεν καίγεται και κάνει τη φλόγα, το φως;

Κι' επειδή άπορούσα ακόμα, — παιδί του χωριού, βλέπετε, δεν μπορούσα να φανταστώ φλόγα και φως, χωρίς να βλέπω να καίγεται λάδι, πετρέλαιο, σπέρτο, κερι, φυτίλι, ξύλο, — ο Πανάγαρης πήρε μπροστά μου ένα κομμάτι χαρτί, τράκαμε χωρι και, μ' ένα σπέρτο, τούβαλε από κάτω φωτιά.

— Βλέπετε; μου είπε καίγεται.

— Το χαρτί ναί, τού βλέπω.

— Ναί, μά ιδες κι' εδώ;

«Απάνω, από την τρυπίτσα του χωριού, έβγαινε' έν' αέριο. Ο Πανάγαρης πλησίασε κει τ' αναμμένο σπέρτο. Και τ' αέριο πήρε φωτιά και, για λίγες στιγμές, φάνηκε μια γαλάζια φλόγη που δεν άγγιζε καθόλου τ' χαρτί. Έκαιγε' έτσι στον αέρα.

— Νά τ' ο γκάκι! φώναξε ο Πανάγαρης. Τ' είδες τώρα; Τ' ο κατάλαβες;

Ναί, τ' είχα ιδέα και είχα καταλάβει. Καίγεται κι' αέρας μονάχος. Κι' από τη στιγμή εκείνη, οι πατρινές λάμπες που δεν είχαν ούτε λάδι ούτε φυτίλι, έπαφαν πιά να μου φαίνονται υπερφυσικές, μαγεμένες...

Και τ' ο περίεργο είναι πως δέ μου φάνηκαν τέτοιες ούτε οι λάμπες τού ηλεκτρικού, που τις πρωτόειδα άργότερα, άλλου...

9. Θείαμβος!

Και ξημέρωσε η Λαμπρή. Τη νύχτα είχαμε κάνει 'Ανάσταση στην πλατεία, είχαμε ακούσει τη λειτουργία στην Παναγία και, γυρίζοντας στου κύρ-Ήλίου, είχαμε φάει ποταλάκια κι' είχαμε τσουγγρίσει κόκιν' αυγά. Η χαρά τού Χριστός 'Ανέστη ήταν για μένα άνακατεμένη με τη λύπη τού χωρισμού. Συλλογιόμου και τούς δικούς μου, που μου φαινόταν πως είχα να τούς ιδώ χρόνια' ποθοόσα και την 'Ανάσταση στ' ο χωριό μου, στ' ο προάβλιο τού 'Αη-Γιάννη, εκεί που με είχαν πετάξει μικρό οι 'Ατσιγγάνοι. 'Όσοσο χαρούμενος κοιμήθηκα και χα-

ρούμενος ξύπνησα την ήμέρα εκείνη. Τ' είχα ξεχάσει όλα. Κι' η χαρά μου βράσταξ' ως που... τ' ο ξαναθυμήθηκα.

Μήπως σε λίγες ώρες, τάτογεμα της ίδιας μεγάλης ήμέρας, δεν θάκανα την πρώτη μου «εμφάνιση»;

«Όσο πλησίαζε η στιγμή, τόσο μεγάλωνε η άνησυχία μου, ο φόβος, η άγνοια... Χωρίς όρεξη έφαγα τ' ο μεσημέρι απ' τ' ο λαμπριάτικο ψητό τού κύρ 'Ηλίου... Μου φαινόταν πως θά τράχανα, θά ντροπέμου τον κόσμο και δεν θά μπορούσα να π' ο λέξη, να βγάλω νότα! Κι' άς είχα τόσο καλή φωνή, κι' άς ήξερα τόσο καλά τ' ο τραγούδια μου και τη μουσική τους. 'Όσο συλλογιόμου μάλιστα πως λέγοντάς τα, έπρεπε να μαι γελαστός και να κουνιέμαι ρυθμικά και με χάρη σ' ο να χορεύω... Πώς θά τ' ο κατάφερνα εγώ, δλ' ο αυτά μ' ο; τί θά πρωτοθυμούμου να κάνω;

«Ήταν ακόμα κι' η στολή που με στενοχωρούσε. Την είχα δοκιμάσει από χτές. Μου έρχόταν, μά δεν μπορούσα να τη συνειθίσω και να κουνιέμαι λευτέρα μ' ο αυτή, όπως με τ' ο καθημερινά μου ρούχα. Έπειτα με στένευαν και τ' ο κομψά γοβάκια που μου είχα αγοράσει στην Πάτρα ο Πανάγαρης. Δεν είχαμε βρει έτοιμά στ' ο πόδι μου, κι' ο θιασάρχης είπε πως άφοβ' ο δεν θά περπατούσα έξω μ' ο αυτά, δεν πείραζε αν τις πρώτες μέρες, θά με πονούσαν λογάκι στη σκηνή. Έπειτα θάνοιγαν...

Κι' ήρθε η ώρα.

Είχαμε κολλήσει στους τοίχους μεγάλες άγγελίες, είχαμε μοιράσει και μικρές, τυπωμένες σε κόκκινα χαρτάκια, είχαμε νοικιάσει και μ' ο λαντέρνα, που έπαίξε ολοένα άπέξω απ' τ' ο την πόρτα μας. Και μαζεύτηκε κόσμος και κοσμάκης, κι' η σάλα μας σε λίγο γέμισε ως τόν τελευταίο πάγκο, και πολλοί στέκονταν όρθιοι δόλωρα.

«Απ' τ' ο την εξέδρα, με τη στολή μου, καίταξα όλους εκείνους τούς ανθρώπους και προσπαθούσα να μαντέψω πως θά δεχόνταν τ' ο τραγούδι μου. Θά με χειροκροτούσαν τάχα ή θά με σφύριζαν; Ήταν όλοι σχεδόν λαϊκοί, εργάτες, ο πώλληλοι μαγαζιών ή ύπηρέτες, και φαινόταν χαρούμενοι με τ' ο κυριακάτικους, και μιλούσαν δυνατά, και γελοούσαν ζωηρά.

«Εδώ κι' εκεί έδλεπα και γυναίκες, κορίτσια και, παντού σχεδόν, παιδιά, μικρά και μεγάλα. Μπορώ να π' ο πως τ' ο παιδιά, στ' ο λαμπριάτικό μας άκροατήριο, είχαν τ' ον πλειονοψηφία. Κι' αυτ' ο μούδινα κάποιο θάρρος κι' έλιπία. Μπορούσα να περιμένω τίποτα κακό, έχθρικά, από παιδιά, άφου κι' εγώ ή-

μου παιδί και με παιδιά θά τραγουδούσα;

Κατά τ' ο συνήθειά του, ο Πανάγαρης στην άρχή τούς έβγαλε λόγο και τούς άράδιασε, με μεγάλη εδγλωττία, τ' ο θαυμάσια π' ο θάδλεπαν στ' ο θεάτρο του. Τούς εδούστησε προπάντων τ' ο πανόραμα, π' ο μπορούσε καθένας να ιδ' ο, μετά τ' ον παράσταση, και τ' ον Πυθία π' ο θά μοιράζε στ' ο τέλος τις τόχες. Έπειτα ο Φάνης έπαίξε με τ' ο φουσαρμόνικα τ' ον εθνικό ύμνο — «έναρξη» βλέπετε, — κι' άμέσως παρουσιάστηκε ο Μαυροδίκος κι' άρχισε τ' ο παιχνίδια και τ' ο γυμνάσια του.

«Έτσι προχώρησε η παράσταση, — όμοια κι' άπαράλλαχτη, ως ένα σημείο, μ' ο εκείνες που έκανε ο θίασος και στ' ο

Μά ο Πανάγαρης εξακολού-

θοόσα;

«Και μάλιστα θά σ' ο την π' ο αυτ' ο την ιστορία, γιατί μπορεί κανένας απ' ο σ' ο καί να ξέρη και να βοηθήσει αυτ' ο το παιδί, π' ον γυρεύει, τ' ο καί μένο, τ' ον άγνωστη οικογένειά τ' ον...

«Έτσι, εκεί μπροστά σ' ο δ-λους, διηγήθηκε σύντομα τ' ον ιστορία μου. 'Ο κόσμος τ' ον άκουσε με περιέργεια, μάπορία, κι' έκπληξη, με συμπάθεια, με συγκίνηση. Άλλοι άφιναν έπι φωνήματα — ά!... ω!... — άλλοι φειθούσαν στ' ο γείτονά τους, μ' ο γυναίκα έβγαλε με μαντήλι της και σκούπισε τ' ο μάτια της... Κι' ο Πανάγαρης τελείωσε με τ' ον ίδια ερώτηση που είχαμε και στ' ον κύρ-Ήλίου: Μήν ήξερε κανένας από τ' ο άκροατήριο καμιά οικογένεια, στην Πάτρα ή άλλου, π' ον να-

«Κει που π' ο, λέει — στ' ο χωριό, λέει...»

χωριό μας. Περιττό να σ' ο ξαναπ' ο εδώ τ' ο διάφορα «νούμερά» της και να σ' ο περιγράψω τ' ον ένθουσιασμό τ' ον κόσμου με τ' ο περισσότερα, και π' ον πάντων με τ' ο τόπι τ' ον σκύλου και τ' ο παιχνίδια τ' ον πογτικόν. Κι' έρχομαι στην «εμφάνισή» μου.

«Τάκ! έκαμε η καρδιά μου, όταν ο Πανάγαρης μούνεψε να σηκωθ' ο. Έτρεμα όλος καθώς πήγαινα να σταθώ στ' ο μέση της εξέδρας, τ' ο πόδια μου με τ' ο στενά γοβάκια με πονούσαν, και π' ον π' ον να είχα χλωμάσει φοβερά, γιατί είδα μερικούς από κάτω να με κοιτάζουσαν σ' ο ναλέγαν: «Τ' ο κακόμοιρο!»

«Άλλά γιατί ο Πανάγαρης στεκόταν ακόμα κοντά μου; και γιατί δεν έγενεφε τ' ο Φάνη, π' ον περιμεγε με τ' ο φουσαρμόνικα, νάρχιση άμέσως τ' ον εισαγωγή; Ήθελε π' ον να με παρουσιάσει, και τ' ον είδα π' ον έτοιμάστηκε πάλι... να βγάλη λόγο!

«Ω, Θέ μου! Αυτ' ο δεν μου τόχε π' ο,

δεν τ' ο περίμενα. Κι' η ταραχή μου μεγάλωσε. Τί θάλεγε για μένα στ' ον κόσμο ο Πανάγαρης; Μήπως...

«Κυρίες και κύριοι!» άρχ.σε. «Τώρα θάκούσετε και τ' ο μικρ' ο Δημή, έν' ο λαμπρό, μά τ' ον αλήθεια, τραγουδιστή. Σήμερα λέγεται Δημήης Μυλωνάς, άδριο όμως π' ον ξέρει! Γιατί τ' ον παιδί π' ον βλέπετε μπροστά σας, έχει μ' ον πολύ παράξενη ιστορία...»

«Νά το! Καλά τ' ο μάντεψα πως θάλεγε στ' ον κόσμο τ' ον ιστορία μου. Κι' άρχισε, βλέπετε, με τ' ον ίδιο τρόπο, με τ' ον ίδιο πρόλογο, π' ον την είπε και στ' ον κύρ-Ήλίου.

«Τι ντροπή! 'Από χλωμός θάγινα κατ' ον άκροατήριος, γιατί αίστάνθηκα τ' ον αίμα να μ' ον ανεβαίγη στ' ον κεφάλι...

Μά ο Πανάγαρης εξακολού-

θοόσα;

«Και μάλιστα θά σ' ο την π' ο αυτ' ο την ιστορία, γιατί μπορεί κανένας απ' ο σ' ο καί να ξέρη και να βοηθήσει αυτ' ο το παιδί, π' ον γυρεύει, τ' ο καί μένο, τ' ον άγνωστη οικογένειά τ' ον...

«Έτσι, εκεί μπροστά σ' ο δ-λους, διηγήθηκε σύντομα τ' ον ιστορία μου. 'Ο κόσμος τ' ον άκουσε με περιέργεια, μάπορία, κι' έκπληξη, με συμπάθεια, με συγκίνηση. Άλλοι άφιναν έπι φωνήματα — ά!... ω!... — άλλοι φειθούσαν στ' ο γείτονά τους, μ' ο γυναίκα έβγαλε με μαντήλι της και σκούπισε τ' ο μάτια της... Κι' ο Πανάγαρης τελείωσε με τ' ον ίδια ερώτηση που είχαμε και στ' ον κύρ-Ήλίου: Μήν ήξερε κανένας από τ' ο άκροατήριο καμιά οικογένεια, στην Πάτρα ή άλλου, π' ον να-

χασε. εδω κι' έφτά-όχιτ' ο χρόνια, έν' ο μικρ' ο αγοράκι;

(Άκολουθεί)

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΤΙ ΗΦΡΙΖΕΙΣ...

Παλιό και γνωστό, μά άξίζει ναπο-θησαυρισθ' ο για όσους δεν τ' ο ξέρουν.

«Ένας Χιώτης, πολ' ο ταγγούνης, άγράφασε, για να φάη κείνη τ' ον ήμέρα, φωμοτύρι. 'Ο μπακάλης έμωσ, αντί για τυρί, τούδωσε κατά λάθος έν' ο κομμάτι σαπουνί.

Καθώς τ' ο τρωγε, ο Χιώτης αισθανόταν τ' ον στόμα του γεμάτ' ο άφρούς. Πάραξενεύτηκε πολ' ο όταν κατάλαβε πως άφριζε τ' ο... τυρί του. Άλλά π' ον να τ' ο πετάξει και να πάρη άλλο! Τέτοια σπατάλη δεν τ' ο συνήθισε. Και τρώγοντας όλοένα με πείσμα, μουρμούριζε:

— Τι άφρίζεις και ξαφρίζεις; 'Τόν παρά μου έδωσα, να σε φάω θέλω!

ο ΑΝΑΜΙΑΣ

«Μαζεύτηκε κόσμος και κοσμάκης». (Σελ. 211, στ. α')

όλες μας, — τελείωσε όχι γιατί είχα μάθει «τέλεια» τ' ο τραγούδια μου, παρά μόνο γιατί είχα περάσει η ώρα, κι' είχαμε κουραστεί και δεν μπορούσαμε να εξακολουθήσωμε.

Είχε βραδυάσει μάλιστα, η σάλα μας είχε σκοτεινιάσει, και μια στιγμή ο Φάνης ανέβηκε σ' ένα σκαμνί κι' άναψε μια κρεμαστή λάμπα. «Πάφ!» ακούστηκε με τ' ο λάμψη. Γύρισα π' ον αυτ' ον τόν άσυνήθιστο για μένα κρότο, κοίταξα τ' ον λάμπα εκείνη και μου φάνηκε σαν παράξενη... Δεν είχα παρά έν' ον άσπρο γλόμπο κι' έν' ον σιδερένιο σωλήνα π' ον κατέβαινε ίσια απ' τ' ο ταβάνι. Και φώναξα χωρίς να θέλω:

— Μά π' ον μ' ον φαίνεται τ' ο πετρέλαιο σ' αυτ' ον τ' ον λάμπα;

«Έβαλαν όλοι τ' ο γέλια.

— 'Α! έκαμα είναι τ' ον λαδιού!

φανάκια που είχαμε στ' ο χωριό, η σαν τ' ον λάμπα τ' ον κάμαράς' ο μας στ' ον κύρ-Ήλίου, Φαντάζεστε λοιπόν τ' ον έκπληξή μου όταν, προσέχοντας για πρώτη φορά, είδα πως η λάμπα εκείνη π' ον άναψε μ' έν' ον «πάφ», δεν είχα ούτε δοχείο, ούτε φυτίλι, κι' όταν άκουσα να μου λένε πως έκαιγε μ' έν' ον αέριο π' ον ονομάζεται φωταέριο ή γκάκι!...

«Αέριο... 'Όχι δά!... Μά πως;

«Ο Πανάγαρης μου εξήγησε τότε πως τ' ον αέριο αυτ' ον βγαίνει από πετροκάρβουνα π' ον τ' ον ζεσταίνουσαν έν' ον μεγάλο φούρνο στ' ον «έργαστάσιο», και πως από κει διοχετεύεται με σωλήνες σ' όλη τ' ον πόλη και φτάνει ως τις λάμπες και τ' ον φανάρια, άπαράλλαχτα όπως διοχετεύεται και τ' ον νερό από τ' ον δεξαμενή και φτάνει ως τ' ον κάνουλα τ' ον βρύσης. Μά δεν μπορούσε να τ' ον χωρέση ο νοός

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΞΙΟΖΗΛΟΥΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

Αγαπητοί μου,

ΧΕΙ καθιερωθεί πια η επίσημη συνεδρίαση που κάνει κάθε 25η Μαρτίου η Ακαδημία Αθηνών. Αδτή την ημέρα διαλέγει για ναπονέμει τα βραβεία, τα έπαθλα και τα μετάλλια της. Κι είναι λογής-λογής. Βραβεύονται και στεφανώνονται ποιητές, διηγηματογράφοι, ιστοριογράφοι, επιστήμονες, καλλιτέχνες. Κι ακόμα φιλόανθρωποι, αλτρουϊστές, ήρωες του καθήκοντος, που παίρνουν τα λεγόμενα «βραβεία άρετης». Φέτος, κι' απ' αυτούς κι' από τους άλλους, ήταν πολλοί. Και πρώτα πρώτα τρεις ποιητές: ο Γ. Δελής για τη συλλογή του «Σύννεφα στο γέφυρα», ο Πετιμεζής-Δαύρας για τις «Συγαλές Φωνές» του, κι' ο Α. Μαρμέλης για τους «Σκοπούς» και τους «Σταθμούς» του. Έπειτα ο ποιητής Άγγελος Σικελιανός κι' η γυναίκα του Έδα Σικελιανού, όχι για βιβλία αυτοί, αλλά για τη γενναία τους προσπάθεια προς «άναστάση των Δελφικών Αγώνων». Βραβεύθηκε ακόμα κι' η Έταιρεία των Βυζαντινών Σπουδών για την «Επετηρίδα» της, μια συλλογή από σπουδαίες ιστορικές μελέτες που εκδίδει κάθε χρόνο: Η κυρία Λουίζα Ριανκούρ, — μια Γαλλίδα μ' ελληνική ψυχή, — η κυρία Σοφία Σλήμαν κι' η κυρία Ελένη Βασιλοπούλου βραβεύθηκαν δια την έξοχη φιλανθρωπική τους δράση. Το ίδιο κι' ο Μητροπολίτης Κορινθίας για όσα έκαμε, — γνωστότατα άλλωστε, — τότε που καταστράφηκε η Κόρινθος.

Αλλά ο σεισμός της Κορίνθου είχε κι' αφανέστερους ήρωες. Η Ακαδημία βράδευσε τον τηλεγραφητή Παναγιώτη Δροσόπουλο, που ως την τελευταία στιγμή δεν άφησε το χειριστήριό του, «άφοδος έφ' ε' έτάχθη» τον νεώκρο του Αγίου Νικολάου Χρήστο Τρύφωνος, που εκτελώντας τα καθήκοντά του βρήκε το θάνατο κάτω από τα έρείπια της εκκλησίας και τον συνταγματάρχη, Γιάννη Πετρίδη, σύμβουλο της Έταιρείας των Σιδηροδρόμων Πελοποννήσου τον μηχανοδηγό Γιάννη Καμηλιέρη και τον θερμαστή Πέτρο Ρουσόο, γιατί με κίνδυνο της ζωής τους μπήκαν στην άτμομηχανή, που πέρασε δοκιμαστικά τον Ισθμό, για να εξακριβωθί αν άντειχε ή γέφυρα κι' αν μπορούσαν να περάσουν τα τραίνα που έφεργαν τα πρώτα βοηθήματα στους σεισμοπαθείς.

Κι' από την Κόρινθο έρχόμαστε στο Άργοςτόλι. Έχει δέν έγινε σεισμός. Αναποδογυρίστηκε μόνο μια φαρδάρκα και βρέθηκαν στη θάλασσα ξη μικρά παιδιά, ηλικίας από ένος ως έπτα

χρονών! Οι λιμενοφύλακες Βαρκαρόλης, Αποστολόπουλος και Αναστασιου, με κίνδυνο της ζωής τους, — θάταν μεγάλη τρικυμία, φαίνεται, — τα γλύτωσαν. Βραβεύθηκαν από την Ακαδημία κι' αυτοί. Κι' έρχεται ή σειρά ένος καλού δασκάλου, του Συκωκή στον Πειραιά, που για να γλυτώσει τα μαθητοΰδια του από έπερχόμενο αυτοκίνητο, παρασύρθηκε αυτός ο ίδιος και τραυματίστηκε.

Όσον άφορά τώρα τα βραβεία «παιδικής άρετης», — που μας ενδιαφέρουν βέβαια περισσότερο, και που ή ίδια ή Ακαδημία, όπως είπε στην έκθεσή του ο έκαθημαϊκός κ. Νιρβάνας, τους δίνει «ειδικότερη σημασία», — φέτος δέν άπονεμήθηκε παρά μόνο ένα: στο μαθητή του Γυμνασίου Γιάννη Βλασιόπουλο, 15 χρονών. Το γενναίο αυτό παιδί, στο Βόλο, το Νοέμβρη του 1926, βλέποντας να κινδυνεύει στη θάλασσα ένας γέρος, δέν έδωσε να πέσει και, κολυμπώντας, να σύρει τον κινδυνεύοντα ως την άκμή. Για την καλή του αυτή πράξη ή Ακαδημία τον βράδευσε με δυο χιλιάδες δραχμές.

Τι αξιοζήλευτα βραβεία! Και μένα, πέρσο, ή Ακαδημία μου έδωσε κάποιον βράδευσε το μυθιστόρημά μου «Πλούσιοι και Φτωχοί». Το ανέφερε μάλιστα και φέτος, για να πη ότι δέν βρήκε μυθιστορήματα και διηγήματα σαν τα περσινά (γιατί έκτος από το δικό μου, βραβεύθηκε πέρσο κι' έν' άλλο, αληθινά θαυμάσιο βιβλίο, τα «Διηγήματα» του Παπαντωνίου). Αλλά τί τα θέλετε! Έγώ θα προτιμούσα ένα βραβείο σαν αυτό που πήραν ο μικρός μαθητής του Βόλου, ο φτωχό λιμενοφύλακας του Άργοςτόλι ή ο καλός δάσκαλος του Πειραιώς. Μια πράξη αλτρουισμού, αυτοθυσίας, γενναιότητας — άρετης με μια λέξη, — αξίζει περισσότερο από ένα βιβλίο. Το γράψιμο, όσο ωφέλιμο κι' αν γίνεται κάποτε στους άλλους, είναι πάντα κάτι έγωιστικό. Ο συγγραφέας γράφει πρώτα πρώτα για δική του ευχαρίστηση. Τότε μόνο δίνει ευχαρίστηση και στους άλλους. Έκείνος όμως που άφησά τη ζωή του για να πέσει στη θάλασσα και να σώσει έναν ξένο, έναν άγνωστο που κινδυνεύει, το κάνει μόνο γι' αυτόν, για τον «πληρόον».

Ο συγγραφέας ακόμα, όταν γράφει, μπορεί ναποβλέπει και στον έπαινο, στο βραβείο, στη δόξα. Ο άλλος όμως ούτε φαντάζεται καν πως μια Ακαδημία μπορεί να βραβεύσει την πράξη του. Γι' αυτό θάμουν χίλιες φορές πιο περήφανος, — και καθέννας, στοχάζομαι, — αν είχα πάρει κι' έγω ένα βραβείο άρετης. Αδτά είναι τα πιο όραια, τα πιο τίμια, τα πιο αξιοζήλευτα βραβεία.

Σας ασπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΑΔΕΡΦΟΥΤΑΣ ΜΟΥ

Η ΝΕΛΛΗ ΕΙΝΑΙ ΠΙΑ ΜΕΓΑΛΗ

Σήμερα θάρθη ο άδερφός. Σπουδάσει στην Αθήνα και τις γιορτές, τα Χριστούγεννα, τη Δαμπρή, άφινει την πρωτεύουσα για να περάσει τις όμορφες αυτές μέρες κοντά στους δικούς του.

Στο σπίτι έλοι, από πολύ πρωί, βρίσκονται σε μιάν άδιάκοπη κίνηση. Μπανοθαίνου, ή μητέρα στην κουζίνα να έπιστατήσει την μαγειρίσα, ο πατέρας πηγαϊνοέρχεται με φώνια, ή μικρή δουλίσα με τη σκούπα στο χέρι, ή μεγάλη αγυρίζει βιαστικά τα δωμάτια.

Κι' ή μικρούλα ή Νέλλη;... «Ω, μ' αυτή κι' αν είναι... Με τα μικρά της δάχτυλα, ένα μήνα τώρα, μετράει τις μέρες. Της είχαν πει, πως σ' ένα μήνα, σε τριάντα μέρες, ο Κωστάκης, ο μεγάλος άδερφός, θάτανε κοντά τους. Μα ή μικρούλα ή Νέλλη δέν ήξερε να μετρήσει τόσα πολλά... «Ως τα δέκα, μόνο, κατάφερα να φτάσει, όσα τα μικρά της δάχτυλα, μα και πάλι με τί κόπο. Γι' αυτό της είχαν βάλει σ' ένα κουτί τριάντα πετραδάκια και την είχαν μάθει να πετάει κάθε μέρα κι' από ένα».

Όταν θά σώνονταν έλα, ο Κωστάκης θάφτανε... Η μικρούλα όμως ή Νέλλη δέν τους πολυκαταλαβαίνει τους λογαριασμούς αυτούς, δέν μπορεί να τους χωρέσει το μικρούλι της μυαλό. Και συλλογιέται: Γιατί τάχα να περιμένει τόσο καιρό να σιωθούν τα πετραδάκια πετώντας ένα-ένα κάθε μέρα, και να μην τα πετάξει όλα με μιάς, να φτάσει μιάν ώρα άρχήτερα κοντά τους ο καλός ο άδερφούλης...

Μα να σήμερα που φτάνει. Το πρωί — τί νωρίς που ξύπνησε, απ' τις έφτα ήταν στο πόδι — πέταξε και το τελευταίο πετραδάκι του κουτιού. Τι χαρά! Έστερα, ο πατέρας φεύγει. Θα πάη στο σταθμό, με το μικρό τ' άμάξι, να υποδεχί τον άδερφό. Πώς θάθελε κι' ή Νέλλη να πάη μαζί του!... Μα, ή μητέρα είχε πει πως σε τέτοιες περιστάσεις οι γυναίκες μένουν στο σπίτι. Αδτές, άμα-θ' άκούγαμε τ' άμάξι να φτάνη, θά κατεβαίναγ να τον υποδεχτούν στην αύλη. Κι' ή Νέλλη δέν είναι πια μικρούλα — έχει περάσει τα έξη, είναι τώρα κι' αυτή μεγάλη, — καταλαβαίνει πως έτσι πρέπει να γίνει, όπως λέει ή μητέρα...

Κοντά σ' αυτά ή Νέλλη συλλογιέται: Θα ταιριάξει, όταν θά φτάσει ο άδερφός της, να πέσει στην άγκαλιά του σαν τα περασμένα χρόνια, να τον άφιση να την σηκώσει ψηλά, ψηλά στα χέρια του σαν και τότε πουταν μικρούλα; «Όχι βέβαια. Αδτή τη φορά, θά του δώση με ύφος σοβαρό το παχουλό χεράκι της, ύστερα θά τον άγκαλίσει σαν τους άλλους για να τον φιλήσει, — ούτε λόγος

ΕΛΑΜΠΕ Η ΜΕΡΑ...

(Μετά τα κατορθώματα των Αμερικανών ηεροπόρων).

Έλαμπε ή μέρα σε ξανθές στεριές, σε ζυφειρόνιες θάλασσες. Έχαιρε ή Γη κι' ο Ήλιος της ανάγια, ξανθός σαν κάτι τού Βορτιά θασπέσι παλλημάρι που κάντα πρόσχαρο γελούν και διαχνούνε τις έννοιες.

Τού Άεροπόρου ο Έλακας, τα ούρανα έχαζε πλάκα κι' όκοταγμένη δόξαε τον Άνθρωπον ή Φύση... Μα νύχτωσε, κι' άγέρωχο, μ' έκατομήρια μίτια δέσποσε πάλι το Άπειρο για να μάς άπελπίση!...

ΕΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΝΤΕΡΜΑΝΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

6. Άλλος τρόπος, χωρίς Πίνακες (*)

Την ημέρα της έβδομάδας αϊαζθήποτε ήμερομηνίας και οϊουδήποτε έτους μ Χ, κατά τ' Ιουλιανό Ήμερολόγιο, μπορείτε να την βρϊσκετε και με τον άκόλουθο κανόνα:

- 1) Αϊαμδάνετε το ύπόλοιπο της διαίρεσως δια 28 τού έτους, άφου άφαιρέσετε μιá μονάδα από τον αριθμό του.
2) Στο ύπόλοιπο τούτο προσθέτετε το άκέραιο τέταρτο του, διαίρετέ το άθροϊσμα δια 7 και λαμβάνετε το ύπόλοιπο.
3) Στο τελευταίο τούτο ύπόλοιπο προσθέτετε δίλες τις ήμέρες των προηγούμενων μηνών, τις μετά την 28η προσθέτετε ακόμα και την δοθεϊσα ήμερομηνία έλαττωμένη κατά μιá μονάδα.
4) Το τελευταίο τούτο άθροϊσμα διαίρεται δια 7 και το ύπόλοιπο δείχνει την ήμερα της έβδομάδας.
Οι ήμέρες μετρούνται ως έξης: Σάββατο 0, Κυριακή 1, Δευτέρα 2 και καθεξης. Παρασκευή 6.

Παραδείγματα:

Ποιά ήμερα της έβδομάδας ήταν ή 29 Μαΐου 1453;

(*) Άνόνημος, με την υπογραφή «Μη πρακτικός», μου έστειλε το περίεργο αυτό «Πρακτικό». Το δημοσιεύω ευχαρίστως. Οι φίλοι μου, όσο ενδιαφέρονται γι' αυτά, — και είναι, φαίνεται, πολλοί, — θά βρουν πάλι άσχαλία και διασκέδαση. — Σ. ε. Δ.

Το ύπόλοιπο τού (1453-1) 1452 δια 28 είναι 24, και με την προσθήκη τού άκέραιου τέταρτου του 6, έχουμε 30. Το ύπόλοιπο τού 30 δια 7 είναι 2. Έπειτα έχουμε:

Table with 2 columns: Day of week, Count. Υπόλοιπο 2, Ιανουάριος 3, Φεβρουάριος 0, Μάρτιος 3, Απρίλιος 2, 29-1 28, Άθροϊσμα 38.

Το ύπόλοιπο τού 38 δια 7 είναι 3. Άρα Τρίτη.

Ποιά ήμερα της έβδομάδας ήταν ή 25 Μαρτίου 1821; Το ύπόλοιπο τού 1820 δια 28 είναι 0, και με την προσθήκη τού τέταρτου, πάλι 0. Άρα:

Table with 2 columns: Day of week, Count. Υπόλοιπο 0, Ιανουάριος 3, Φεβρουάριος 0, 25-1 24, Άθροϊσμα 27.

Το ύπόλοιπο τού 27 δια 7 είναι 6. Άρα Παρασκευή.

Ποιά ήμερα της έβδομάδας ήταν ή 1 Απριλίου 1844;

Το ύπόλοιπο τού 1843 δια 28 είναι 23, και προσθέτοντες το άκέραιο τέταρτό του 5, έχουμε 28.

Το ύπόλοιπο τού 28 δια 7 είναι 0. Άρα:

Table with 2 columns: Day of week, Count. Υπόλοιπο 0, Ιανουάριος 3, Φεβρουάριος 1 (διακετ.), Μάρτιος 3, 1-1 0, Άθροϊσμα 7.

Το ύπόλοιπο τού 7 δια 7 είναι 0. Άρα Σάββατο.

Σημ. — Οι διαφορές των ήμερών των δύο Ήμερολογίων είναι:

Table with 2 columns: Year, Day of week. 1582-28 Φεβρ. 1700 ήμέρες 10, Από τότε έως 1800 11, 1900 12, 2100 13.

Ο ΜΗ ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ

Από το ερχόμενο φυλλάδιο αρχίζει στη «Διάπλασι»

Ο ΧΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΣ

ΤΟ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

Το περίφημο μυθιστόρημα τού EDGARD POE

Με θαυμάσιες εϊκόνες.

ΑΛΚΗΣ Χ. ΤΡΟΠΑΙΤΗΣ

ΡΗΤΑ

78. Τα γράμματα δέν ώφελούν εάν μ' άρακτίση καλό δέν συντροφεύουνε. Έτσι τα πράγματα μιλούν, βγαλμένα από την πείρα, που σπάνια λαθεύουνε.

CHFP

